

انتقاد و پیشنهاد فرصتی برای یادگیری

اشاره

ایجاد فرصت‌ها و موقعیت‌هایی برای ظهور استعدادها و توانایی‌های دانش‌آموزان در ابعاد متفاوت، از ضروریات کار معلمی است. گاهی نیز لازم است معلم به دانش‌آموزان فرصتی بدهد تا بتوانند نظرات و دیدگاه‌های ناگفته خود را در اموری مانند «ویژگی‌های شخصیتی معلم، کلاس درس، روش‌های تدریس، و مشکلات شخصی و عاطفی»، بصورت خصوصی و بدون نگرانی، با او در میان بگذارند. این کار به ایجاد روابط عاطفی و مناسب بین معلم و دانش‌آموز و شناخت بیشتر معلم کمک می‌کند و پیش‌زمینه کلاسی شاداب و آماده شدن دانش‌آموزان و یادگیری عمیق خواهد شد. فرصت انتقاد و پیشنهاد از جمله فرصت‌های پیش‌روی دانش‌آموزان است. در این مقاله، تجربه‌ای از این فعالیت مفید ارائه می‌شود که نگارنده در کلاس‌های علوم تجربی هفتم، هشتم و نهم در چهار مدرسه روستایی به اجرا در آورده است.

کلیدواژه‌ها: تجربه آموزشی، راهبرد آموزشی، هنر معلمی، تعامل در کلاس درس

مقدمه

دانش‌آموزان را صادقانه در اختیار معلم هر درسی قرار دهد. البته دانش‌آموزان می‌توانند در صورت ضرورت یا احساس راحتی و انس با معلم، موارد لازم را با ذکر نام خود بنویسند. معلم هم باید بکوشد با بررسی و برنامه‌ریزی‌های خود، موانع را رفع و تصمیم آموزشی بگیرد. او می‌تواند در صورت لزوم و شرایط خاص با همکاری مشاور مدرسه به رفع مشکل و موانع اقدام کند تا متناسب با علاقه‌ها و نیازهای دانش‌آموزان تدریس کند.

دانش‌آموزان باید فرصتی داشته باشند تا انتقادهای و پیشنهادهای خود را نسبت به جنبه‌های گوناگون محیط یادگیری بیان کنند. بدین صورت که بتوانند هر نوع انتقاد و پیشنهاد درباره امور کلاس، تدریس، رفتار معلم و دانش‌آموز را، بدون نگرانی و اضطراب از شناخته شدن خود، برای معلم درس مربوطه بنویسند. این کار می‌تواند اطلاعات زیادی از توانایی‌ها، انتظارات و دغدغه‌های

چگونگی اجرای فعالیت

ابتدا طبق برنامه‌ای که از قبل تهیه کرده بودم، هدف خود از این فعالیت را برای دانش‌آموزانم توضیح دادم. سپس به آن‌ها ۲۰ دقیقه وقت دادم انتقادات و نگرانی‌ها و پیشنهادهای خود را در ارتباط با وضعیت کلاس، روش تدریس و رفتار معلم بنویسند. در پایان برگه‌ها را جمع‌آوری کردم تا مواردی را که لازم است، بصورت عمومی پاسخ بدهم. ضمن این کار، به منظور اینکه صاحبان نوشته‌ها معلوم نشوند، همه دانش‌آموزان را مخاطب قرار می‌دادم. از سوی دیگر، موارد خاص را با مسئول مربوطه (معلم، مشاور و مدیر) مطرح می‌کردم تا آن‌ها، در صورت منطقی بودن نظر، به رفع نقص اقدام کنند. چند نمونه از انتقادات و پیشنهادهای در تصویر آمده است.

نتیجه

با اجرای فعالیت مذکور، دانش‌آموزان، موارد متعددی را مطرح کردند. نکته جالب توجه این بود که اولیای مدرسه (به‌ویژه خودم) از این طریق آگاهی‌های ارزنده‌ای به‌دست آوردیم. ان‌شالله بتوانیم از آن در جهت بهبود فرایند یاددهی - یادگیری محیط یادگیری، و تعاملات انسانی استفاده کنیم. برای مثال، شاید برخی از ویژگی‌ها و رفتارهای معلم برای دانش‌آموزی کسالت‌آور باشد. مطالعه نوشته‌های دانش‌آموزان باعث می‌شود معلم ضمن بررسی آن‌ها، در جلسات بعدی نسبت به رفع آن‌ها اقدام کند. این فعالیت به شناخت بهتر من از دانش‌آموزان و از خودم کمک کرد و نتیجه آن به تدریس بهتر و صمیمیت بیشتر و آموزش و یادگیری کامل‌تر منجر شد، به‌طوری که من به‌عنوان معلم علوم تجربی توانستم در طول سال‌های تدریسم، از موارد به‌دست آمده برای ایجاد انگیزه و تدریس بهتر در مدارس روستایی استفاده کنم.

... و اینکه من از درس دادن شما خیلی خوشم می‌آید. بعضی از معلم‌ها همش درس میدن اونم پی با تنفر. اما شما در وسط درس هم شوخی میکنین، هم درس میدین که من از این طرز درس دارتون بسیار بسیار خوشال و فخرانم. امیدوارم همیشه استوار و سرزنده باشید.

من می‌فوام بگم در طول این یکسال که معلم ما بودی ازتون راضی هستم البته این رو به طور کلی گفتم و انتقادهایی میشه بتون کرد مثلاً این که از بس ازمون پرسیدید دیکه کلافه شدیم تازگی‌ها داشت کلاسمون قابل تملم می‌شد که سال تموم شد امیدوارم مثل ما که از شما درس گرفتیم شما هم ضعف‌هاتون رو شناخته باشین و برای دانش‌آموزان سال‌های بعدی اونارو برطرف کنید.